

Researcher: Social Science Studies

(2017) Cilt 5, Sayı IV, s. 889-897

RSSS
ISSN:2148-2691

Öğretmenlik Uygulaması Dersinin İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi

Zeynep Deniz UYAN¹

Özet

Bu araştırmanın amacı, Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programlarında Lisans 4. Sınıf dersi olarak yürütülen “Öğretmenlik Uygulaması” dersinin, uygulamanın yapıldığı okullardaki ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarına olan etkilerini saptamaktır. Araştırmanın örneklemini, 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı’nın 2. dönemi boyunca müzik dersleri stajyer öğretmenler tarafından yürütülen Karşıyaka İlköğretim Okulu’ndaki 2. kademe 5. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Veriler dönem başında ve dönem sonunda uygulan “Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ile elde edilmiştir. Toplanan verilere, kontrolsüz ön-test/son-test araştırma desenine uygun olarak seçilen istatistiksel analizler uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda son-tutum puanlarının ön-tutum puanlarına göre yükseldiği görülmüş, puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmenlik Uygulaması
Dersi
İlköğretim Müzik Dersi
Tutum Ölçeği

The Effect of Teaching Application Course on Elementary School Students’ Attitudes Towards School

Abstract

The purpose of this study is to determine the effect of the lecture “Teaching Applications”, which is a fourth grade lesson in Faculty of Education, on the student’s, who are members of the school in which the application is done, attitudes towards music lesson. The working group of the study consists of the 5.grade elementary students, who are educated in Karşıyaka Elementary School, in which the music lessons are instructed by licence 4. grade intern music teachers. The data was obtained by the “Scale of Attitude Towards Music Lesson” in the beginnig and at the end of the semestre. Statistical analyses, choosen appropriately fort the single group pre-test/post-test research desing, were applied to the data. It was determined that the post-test mean scores were higher when compared to pre-test scores, and difference between the mean scores were statistically significant.

Keywords

Teaching Application
Lecture
Elementary Music Lesson
Attitude Scale

¹ Yrd. Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, deniz.uyan@gop.edu.tr

GİRİŞ

Müzik Öğretmenliği Programı “Öğretmenlik Uygulaması” dersi, lisans dördüncü sınıf bahar döneminde Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında haftada 2 saat teorik, belirlenen okullarda ise 6 saat uygulamalı olarak yürütülen beş kredilik bir derstir. Merkezi Müzik Öğretmenliği Lisans Programına göre bu derste; her hafta bir günlük planın hazırlanması, hazırlanan planın uygulanması, uygulamanın okuldaki öğretmen, öğretim elemanı ve uygulama öğrencisi tarafından değerlendirilmesi, değerlendirmeler doğrultusunda düzeltmelerin yapılması ve tekrar uygulama yapılması, portfolyo hazırlanması istenmektedir.

“Öğretmenlik Uygulaması” dersi; Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığınca (YÖK) hazırlanan Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarında Haftada bir tam gün ya da iki yarım gün (minimum 12 hafta) öğretmen adaylarının bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazanmasına ve belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir biçimde öğretmesi ve iki saat öğretmenlik uygulaması semineri (öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi ve paylaşılması) olarak tanımlanmıştır (YÖK, 1998)

Bu dersin amacı, müzik öğretmeni adaylarının, öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını, öğrenimleri süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarını gerçek bir eğitim-öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliliği kazanmalarını sağlamaktır.

Öğretmenlik uygulamasının okullardaki uygulama aşaması, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Koordinatörünün bilgisi dahilinde, müzik öğretmeni adayı, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanının çalışmalarıyla yürütülür.

İlköğretim okullarında müzik dersi, haftada bir saat olmak üzere 5., 6., 7. ve 8. sınıflarda müzik öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Müzik dersinin genel amaçları, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin; müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek, duyu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak, yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek, yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak, kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak, müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak, müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek, bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak, müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek, Türkçe’yi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak, İstiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak, müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek, millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak, Atatürk’ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılâplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamak olarak sayılabilir.

Bu amaçlar doğrultusunda ilköğretim müzik dersinin öğrencilere, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, müziksel algılama ve

bilgilenme, kişisel ve sosyal değerlere önem verme, müzik okuryazarlığı edinebilme, estetik duyarlığa sahip olma gibi beceriler ve paylaşım, hoşgörü, sorumluluk gibi değerler kazandırması beklenmektedir.

Müzik Dersi Öğretim Programı, “Dinleme - Söyleme - Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü ” adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine oturtulmuştur.

İlköğretim müzik dersinin öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösteren müzik dersine yönelik aktif öğrenme yöntemleri (Dalcroze, Orff, Kodaly, vb.) ile birlikte, genel öğretim yöntemlerine de yer verilmiştir. Müzik eğitiminde kazanımlara uygun olarak, “Oyun, Dans, Devinim” ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılması, dersin işlenişinde ayrı bir önem taşımaktadır.

Genel müzik eğitiminde nota öğretiminin amaç değil, araç olduğu ilkesinden hareketle; programda nota öğretimi 4. sınıftan başlatılmıştır. Kulaktan şarkı öğretim yöntemi ise 4. Sınıf düzeyine kadar aktif olarak uygulanmakla birlikte, nota öğretiminin yanında ilköğretim süreci boyunca her düzeyde mutlaka kullanılmalıdır. Ayrıca, 7-8. sınıflarda, öğrencilerin ergenlik dönemine ilişkin ses yapılarındaki değişim sebebiyle, bu dönem çocuklarında şarkı söyleme etkinliğinden çok; dinleme, çalma ve yaratıcılık eğitimlerine ağırlık verilmesi uygun olacaktır.

Dersin işleniş süreci, öğrenme alanına ait beklenen kazanımlar doğrultusunda araç-gereçlerin belirlenmesi, hazırlık, öğrenme- öğretme süreci ve ölçme değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır (MEB, 2006).

Tablo 1. 5. Sınıf Müzik Dersine Ait Öğrenme Alanları ve Kazanımlar :

Öğrenme Alanı	Kazanımlar
DİNLEME- SÖYLEME- ÇALMA	<ul style="list-style-type: none"> -İstiklal Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir -Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir. -Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır. - Müzik çalışmalarını sergiler. -Seslendirdiği müziklerde gürlük ve hız değişikliklerini uygular.
MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME	<ul style="list-style-type: none"> -Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır. -Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder. -Müzikteki ses yüksekliklerini grafikte gösterir. -Müziklerde farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder. -Öğrendiği seslerin incelik ve kalınlık

	özelliklerini ayırt eder -Müziklerde temel hız ve gürlük basamaklarını ayırt eder. -Sesin oluşumunu açıklar
MÜZİKSEL YARATICILIK	-Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder. -Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir. -Müziklerdeki farklı bölümleri dansa dönüştürür. -Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbıyla eşlik eder - Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder
MÜZİK KÜLTÜRÜ	-Bireysel müzik arşivi oluşturmaya istekli olur. -Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır -Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir -Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlar -Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları tanır. -Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlatan kaynaklara istekle başvurur.

Tutum

Geçmişten günümüze tutum kavramının pek çok tanımı yapılmış ve sosyal bilimlerdeki birçok kavram gibi tam bir görüş birliği oluşmamıştır. Bu tanımlardan her biri tutumun farklı bir yönünü vurgulamaktadır. Thurstone (1967:65), tutumu “psikolojik bir objeye yönelen olumlu veya olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelemesidir” şeklinde tanımlamaktadır. Başka bir tanıma göre tutum, “yaşantı ve denetimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkileme gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumudur” (Allport, 1967:4). İnceoğlu (2000:5) tutumu şu şekilde tanımlamaktadır; “Tutum bireyin kendine yada çevresindeki herhangi bir toplumsal konu, obje ya da olaya karşı toplumsal deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki eğilimidir”. Ülgen (1994) ise tutumu, “öğrenmeyle kazanılan, bireyin davranışlarına yön veren karar verme sürecinde yanlılığa neden bir olgudur” şeklinde tanımlamıştır. Tutumların, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olmak üzere üç ögesi vardır:

Bilişsel öge: Tutumların bilişsel ögeleri, bir inanç ifadesinin kabul edilmesidir; diğer bir anlatımla, tutum objeleri hakkında inançlarımızı içerir. Bir objeye yönelik olumlu veya olumsuz bir tutum varsa, o obje hakkında olumlu veya olumsuz inanç da olacaktır. Varlığı

bilinmeyen bir konuya ilişkin tutum oluşmaz. Bilgi değişikliği tutum değişikliğini yaratabilir (İnceoğlu, 2000:10).

Duyuşsal Öge: Tutumların duuşsal ögesi, bireyin tutuma konu olan olay veya objelere karşı heyecanını içermektedir. Tutuma süreklilik kazandıran, tutumun itici veya şekillendirici olan yönü bu duuşsal ögesidir (Erdoğan, 1999:366).

Davranışsal Öge: Tutumların davranışsal ögesi bireyin duuşu ve kanısına uygun hareket etme eğilimini içermektedir (Tavşancıl, 2006:79).

Öğrenci merkezli bir eğitimin temel unsurunu öğrencilerin ilgi dünyasını oluşturan konulara öncelik vermek, söz konusu öğrencilerin derse karşı tutumları hakkında bilgi sahibi olmak ve gerekiyorsa bu bilgi ışığında yeni yaklaşımlar geliştirmek oluşturmaktadır. Öğrenciyi merkeze alan bir eğitim anlayışının verimliliğini en yüksek düzeyde tutmanın en önemli koşullarından biri söz konusu öğrencilerin derse karşı ilgi ve tutumlarının farkında olmak ve değişimleri gözlemektir. (Saruhan ve Deniz, 2011)

Tutum Ölçekleri

Tutumlar soyut kavramlar olduğu için ölçülmesi güçtür. Gizli ya da varsayılan değişkenler olduğu için doğrudan ölçülemezler. Bu nedenle bireyin tutumlarını öğrenmek için düşünceleri, duyguları ve tepki eğilimleri ile ilgili bilgi edinmek gerekmektedir. Tutum ölçekleri bireyin iç dünyasını ortaya çıkarmak üzere oluşturulmuş bir dizi ifadeye bireyin cevap vermesi için hazırlanmış anketlerdir. Tutum ölçümünde sonuç, bir bireyin duygularının yoğunluğunun tutum objesinin lehinde mi aleyhinde mi olduğunu yansıtmaktadır. Tutumların bilinmesi, bireysel farklılıklar ve şartlardaki farklılıklarla beraber bireyin o objeye yönelik tepkilerinin açıklanması ve öngörülmesi açısından önemlidir (Shaw ve Wright, 1967:1). Tutum ölçeklerinde süreklilik, tek boyutluluk, doğrusallık, eşit aralıklar ve üretilebilirlik gibi temel ilkeler esas alınmalıdır. Tutumların yönü, derecesi ve yoğunluğu ölçülebilir. Tutum ölçeklerinde uyarının ön plana alındığı, deneklerin ön plana alındığı ve tepkilerin ön plana alındığı farklı yaklaşımlar kullanılır. Likert Tipi Tutum Ölçeği: Likert tipi tutum ölçeklerinde denekler ön plandadır. Bu ölçeklerde, tutum ölçmeye yönelik bazı ifadeler yer alır. Denekler bu ifadelere katılıp katılmama düzeylerini, derecelendirilmiş ölçeği doldurarak belirtirler (Özgüven, 1994:219). Ölçekte kullanılacak ifadeler olumlu veya olumsuz bir tutumu kesin ve açık bir şekilde ifade etmeli ve geniş bir madde havuzu içinden seçilmelidir. İfadeler tutum konusuna yönelik inançları, duuşsal tepkileri ve davranışları tanımlayabilir (Bohner ve Wanke, 2004:28). Bir toplamalı sıralama tekniği olan likert ölçeği tutum ölçekleri içinde en yaygın olarak kullanılanıdır.

Önem

Eğitimin her alanında olduğu gibi müzik eğitimi alanında da tutumların ölçülmesi ve değerlendirilmesi etkili ve başarılı bir eğitim sürecinin planlanması açısından gereklidir. Tutumlar müzik eğitimi araştırmalarında sıklıkla incelenen ve akademik başarıya yön verebilen en önemli değişkenlerden biridir. Ülkemizde ve yurt dışında müzik dersine yönelik tutum ile ilgili birçok araştırma yapılmış olmasına rağmen, bu araştırma; mesleki müzik eğitimin bir parçası olan öğretmenlik uygulaması dersinin ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarına etkisini ölçerek iki yönlü bir inceleme ortaya koyması

bakımından önemlidir. İlköğretim öğrencilerinin olumlu veya olumsuz tutumları öğretmenlik uygulaması dersinin amacına ulaşip ulaşmadığı konusunda fikir vermektedir. Bu dersin amacına ulaşip ulaşmadığını belirlemek aynı zamanda ilköğretim öğrencilerinin bir dönem boyunca etkili bir müzik eğitimi alıp almadıklarını saptamak açısından da önemlidir. Bu doğrultuda araştırmanın temel amacı öğretmenlik uygulaması dersinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarına etkisini incelemektir. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin dönem başında müziğe yönelik tutumları nasıldır?
- İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin, “Öğretmenlik Uygulaması” dersi çerçevesinde müzik öğretmeni adayları ile geçirdikleri dönemin sonunda müziğe yönelik tutumları nasıldır?
- İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin, “Öğretmenlik Uygulaması” dersi çerçevesinde müzik öğretmeni adayları ile geçirdikleri dönemin sonunda, müziğe yönelik tutumlarında olumlu ya da olumsuz yönde, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşmuş mudur?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma deneme öncesi modellerden ‘tek grup-öntest son test modelindedir. Bu modelde çalışma grubuna bağımsız değişken uygulanır, uygulama öncesi (öntest) ve sonrası (sontest) ölçümler yapılır (Karasar, 2015:96).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini müzik dersleri stajyer öğretmenler tarafından yürütülen ilköğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemine ise Tokat ilinde bulunan Karşıyaka İlköğretim Okulu’nda 2015-2016 eğitim öğretim yılının 2. döneminde 5. Sınıfa devam eden 58 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada Gökmen Özmenteş tarafından geliştirilen ‘Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği’ kullanılmıştır. Müziğe ve müzik dersine yönelik tutumların farklı değişkenler olduğu sayılısıyla yola çıkılarak geliştirilen bu araç, ilköğretim düzeyindeki 4. ve 5. sınıf öğrencileri için geliştirilmiş ve müziğe yönelik tutumlardan ayrı olarak sadece okulda görülen müzik dersine yönelik tutumları ölçmeye yönelik hazırlanmıştır.

Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri MDYTÖ’nin dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarını ölçmede güvenle kullanılabilceğini ortaya koymuştur. Ölçekte 12’si olumlu, 8’i olumsuz toplam 20 madde bulunmaktadır. Beşli derecelendirmeli likert tipi bir ölçek olan MDYTÖ’de olumsuz maddeler tersinden puanlanmaktadır. Ölçeğin puan aralığı 20-100’dür. Bireyin aldığı puanın yüksekliği müzik dersine yönelik tutumunu belirleyecektir. Puan yükseldikçe olumlu tutumun yükseldiği söylenebilir. MDYTÖ, araştırıldığı kadarıyla ülkemizde yapılan müzik eğitimi ve tutum araştırmaları içerisinde tutum objesi olarak ele aldığı konu açısından ilk çalışmadır. Ölçek, müzik eğitimcileri, araştırmacılar ve okul yöneticileri tarafından derse yönelik tutumlarla

ilgili anlık somut veriler elde etmek ve var olan sorunları çözümede bir başlangıç noktası olarak kullanılabilir (Özmenteş, 2006).

Verilerin Çözümlemesi

Araştırma verilerine, araştırmanın deseni olan tek gruplu ön-test/son-test modeline uygun olarak, ortalamalar arası farkın anlamlılığının ölçülmesini sağlayan “t testi” uygulanmıştır. Verilere uygulanan ortalama, standart sapma, basıklık-çarpıklık, korelasyon ve t-testi hesaplamaları, Microsoft Excel programı yardımıyla bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Tablo 2. Öğrencilerin Ön-tutum ve Son-tutum Puanlarına Ait Ortalama ve Standart Sapma Değerleri:

<i>Test</i>	<i>n</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Standart Sapma</i>
<i>Ön-tutum</i>	58	89.06	12.88
<i>Son-tutum</i>	58	93.24	8.68

Tablo 1’e göre, öğrencilerin son-tutum ortalamaları, ön-tutum ortalamalarına göre 4.18 puan artmıştır. Buradan, dönem sonunda tutumların daha olumlu hale geldiği görülmektedir. Standart sapmanın ise 4.20 puan düştüğü saptanmıştır. Son-tutumda öğrencilerin puanlarının ortalamaya yaklaşması, müzik dersine yönelik tutum açısından grup içindeki homojenliğin arttığını göstermektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Ön-tutum ve Son-tutum Puanları Arasındaki Korelasyon Katsayısı :

<i>n</i>	<i>Korelasyon Katsayısı</i>	<i>Anlamlılık Düzeyi</i>	<i>Tablo değeri (r)</i>
58	0.27	0.05	0.26

Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin ön-tutum ve son-tutum puanları arasında, pozitif yönde ve 0.05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Bir başka deyişle, öğrencilerin ön-tutum puanları arttıkça son-tutum puanları da artmaktadır. Bu durum, ön-tutum ve son-tutum puanları arasında bir sebep sonuç ilişkisi göstermemekle beraber, iki testin puanları arasındaki ilişkinin yönü, derecesi ve anlamlılığı hakkında bilgi vermektedir (Kaptan,1998:228).

Tablo 4. Grubun Dağılım Değerleri:

<i>Test</i>	<i>n</i>	<i>Basıklık</i>	<i>Çarpıklık</i>
<i>Ön-tutum</i>	58	0.99	-1.36
<i>Son-tutum</i>	58	1.18	-1.66

Grubun ön ve son tutum puanlarına ait basıklık ve çarpıklık değerleri, normal dağılım için istatistiksel olarak uygun görülen ± 2 aralığındadır. Buna dayanarak, verilere parametrik istatistik yöntemleri uygulanabilir (George & Mallery, 2010:18).

Tablo 5. Ön-tutum ve Son-tutum Ortalamaları Arasındaki Farkın Anlamlılık Testi (t testi):

<i>n</i>	<i>Anlamlılık düzeyi</i>	<i>t değeri</i>	<i>t tablo değeri</i>
58	0.05	2.29	2.00

Çalışma grubunun ön ve son-tutum puanlarına uygulanan ortalamalar arası fark analizi (t testi) sonucunda hesaplanan t değeri (2.29), t tablo değerinden (2.00) büyüktür. Grubun ön ve son-tutum puanları arasında, 0.05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. “Öğretmenlik Uygulaması” Dersi, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları üzerinde olumlu bir etki oluşturmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İlköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin dönem başında “Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”nden aldıkları ortalama puan 89.06, dönem sonunda ise 93.24’tür. Öğrencilerin stajyer öğretmenlerle (Müzik Öğretmenliği Programı Lisans 4. Sınıf Öğrencileri) geçirdikleri bir dönemin sonunda tutum puanlarındaki artış, müzik dersine yönelik tutumlarının olumlu yönde değiştiğini göstermektedir. Stajyer öğretmenlerin tecrübesiz olmalarına rağmen İlköğretim öğrencilerinin tutumları üzerinde olumlu etkiler yapması “Öğretmenlik Uygulaması” dersinin amacına uygun olarak başarıya ulaştığını da göstermektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda gerek ilköğretim öğrencileri gerek müzik öğretmeni adayları tarafından karşılıklı faydalı ve başarılı bir süreç yaşandığı söylenebilir.

Müzik dersine yönelik tutum araştırmalarına bakıldığında, tutumun birçok değişkene göre farklılıklar gösterdiği anlaşılmaktadır. Deniz ve Saruhan (2011) yaptıkları araştırmada ikinci kademe öğrencilerinin çeşitli değişkenlere göre müzik dersine yönelik tutumlarını incelemiş, okul türüne göre devlet okullarının, cinsiyete göre kız öğrencilerin ve en az bir sene özel müzik eğitimi almış öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna varmışlardır. Kabataş (2017) çalışmasında, ilköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğunu saptamıştır. Koca’nın (2013), ortaöğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarını incelediği araştırmasında ise tutumların ailenin eğitim düzeyi ve okudukları alan türleri değişkenlerine göre ise istatistiksel olarak farklılık gösterdiği görülmüştür.

Bu araştırmadan yola çıkarak bundan sonra yapılacak araştırmalarda, daha fazla sayıda ilköğretim okulunda daha fazla öğrenciye kontrol gruplu öntest-sontest modeli uygulanabilir. Müzik dersine yönelik tutum aile, cinsiyet, okul türü, yaş gibi farklı değişkenler açısından da değerlendirilebilir. “Öğretmenlik Uygulaması” dersinin ilköğretim öğrencilerinin müzik dersi bilgi ve becerilerine olan etkileri incelenebilir. “Öğretmenlik Uygulaması” dersini alan “Müzik Öğretmenliği Programı Lisans 4. Sınıf Öğrencileri”nin derse yönelik görüşlerini inceleyen araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Allport, G.W. (1967). *"Attitudes", Readings in Attitude Theory and Measurement*. Ed: Martin Fishbein. NewYork: John Wiley&Sons.
- Bohner G., Wanke M. (2004). *Attitude and Attitude Change*. New York: Taylor & Francis Inc.
- Erdoğan, İ. (1999). *İşletmelerde Davranış*. (10. Basım) İstanbul: Evrim Basımevi.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update* (10a ed.) Boston: Pearson.
- İnceoğlu, M. (2000). *Tutum Algı İletişim*. Ankara: Verso Yayıncılık.
- Kabataş, M. (2017). Müzik Dersine Karşı Tutumların Hayatla İlişkilendirebilmedeki Rolü. *Ulakbilge*, 5(12), 837-864.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (28. Basım) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Koca, Ş. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(2), 209-222.
- MEB (2006). *İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar)*. Ankara: MEB Yayını.
- Özgüven, İ. E. (1994). *Psikolojik Testler*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Özmeteş, G. (2006). Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 5(1), 23-29. . <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 01.9.2017).
- Saruhan Ş., Deniz J., (2011). Temel eğitim II. kademe öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumları. *İlköğretim Online*, 10(2), 695-702. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 17.10.2017).
- Shaw M, E., Wright J, M. (1967). *Scales for The Measurement of Attitudes*. London: Mc Grow-Hill Book Company.
- Tavşancıl, E. (2006). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. (3. basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Thurstone, L.L. (1967). *"Attitudes Can Be Measured" Readings in Attitude Theory and Measurement*. Ed: Martin Fishbein. NewYork: John Wiley&Sons.
- Ülgen, G. (1994). *Eğitim Psikolojisi: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler, Kuramlar ve Uygulamalar*. Ankara: Bilim Yayınları
- YÖK (1998). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Ankara: YÖK Yayını. <http://www.yok.gov.tr> adresinden erişildi. (Erişim Tarihi: 9.10.17)